

Bosnian American Genocide Institute and Education Center,
2523 W. Coyle Avenue, Chicago, IL, www.baginst.org

Grad Prijedor
Predsjedniku Skupstine grada
Trg oslobođenja 1, Prijedor
Telefon: 052/245-122 Faks: 052/245-127
E-mail : predsjedniksg@prijedorgrad.org
sead.jakupovic@prijedorgrad.org

01/06/2014

Zahtjev za dobijanje saglasnosti za izgradnju Memorijalnog centra u bivšem logoru Omarska i izgradnju spomen obilježja i spomen sobe u bivšem logoru Trnopolje

Postovani gospodine Jakupovic,

Bosansko americki institut za istrazivanje genocida i edukaciju (BAGI) i Institut za istrazivanje genocida Kanada (IGC), se pridruzuju zahtjevu Udruzenja logorasa « Prijedor 92» i Udruzenja logorasa« Kozarac» od 12.12.2013. godine da se omoguci izgradnja Memorijalnog centra u bivšem logoru Omarska i spomen obilježja i spomen sobe u bivšem logoru Trnopolje; da se na slijedećoj sjednici Skupstine grada Prijedora uvrsti kao tacka dnevnog reda Izmjene i dopune regulacionog plana RZR « Omarska». Ovim planom koji je donesen 2008. godine (Sl. glasnik opštine Prijedor.br.11/08) nije predviđena izgradnja Memorijalnog centra u prostoru nekadašnjeg logora Omarska i pored stalnih zahtjeva navedenih udruzenja i drugih nevladinih organizacija koje se bave problematikom civilnih zrtava rata i zastitom ljudskih prava.

Takodje trazimo od Vas da za slijedeću sjednicu Skupstine grada uvrstite i tacku dnevnog reda: « Izdavanje saglasnosti za izgradnju spomen obilježja i otvaranje spomen sobe u bivšem logoru Trnopolje», imajući u vidu da je objekat Drustvenog doma, koji je bio u sklopu bivšeg logora Trnopolje, kao i prostor oko njega u vlasnistvu Grada Prijedora; sve odluke o pribavljanju, upravljanju i raspolaganju imovinom Grada su u nadležnosti Skupstine grada, shodno clanu 30.stav1.alineja 11. Zakona o lokalnoj samoupravi (Sl. glasnik Republike Srpske br.101/04, 42/05, 118/05).

Kontinuirano, dugogodisnje, i uporno onemogućavanje podizanja memorijalnih centara i spomen obilježja i slicnih sadržaja kulture sjećanja kao simbola kulturnog nasljedja ne-srpskog manjinskog stanovništva u entitetu Republike Srpske, predstavljaju grube oblike diskriminacije i kršenja osnovnih ljudskih prava.

O neravnopravnom tretiranju ne-srpskog stanovništva na teritoriji opštine Prijedor kojoj pripadaju bivsi logori Omarska i Trnopolje, gdje je ubijeno, muceno i silovano uglavnom bosnjacko stanovništvo, zrtve genocida, tokom rata 1992-1995 godine, a kojima se upravo zeli podici spomen ploce i na taj nacin odati dužno postovanje, najbolje govori podignut spomenik srpskim borcima -pored rusevina bivšeg logora Trnopolje. Na spomeniku, napisanom na srpskom, cirilicom, iznad pravoslavnog kriza, religioznog simbola srpskog naroda, je izmedju ostalog napisano « Borcima koji svoje zivote ugradise u temelje Republike Srpske»

Kad sam prošlog ljeta posjetila bivsi logor Trnopolje, cije su slike izmucenih, izgladnelih logorasa iza zica logora, obisle citav svijet i privukle paznju medjunarodne javnosti za ratna zblivanja u

Bosni i Hercegovini, nije bilo ni komada kamena na kome bi pisalo o zrtvama i bivsim logorasima, nije bilo ni urednog mjesta na koji sam mogla položiti cvijeće. Ovog puta slike rusevina bivših logora u okolini Prijedora ispred kojih stoje spomenici „Borcima koji svoje živote ugradise u temelje Republike Srpske“ treba da obidju svijet i privuku pažnju međunarodne zajednice. U logor Omarska nisam mogla ući jer se od vlasnika fabrike Arcelor Mittal dobija dozvola za ulazak jednom godišnje, 6. avgusta na godišnjicu zatvaranja ovog zloglasnog logora. Preživjelim članovima porodice logorasa, prijateljima, građanima opštine Prijedor, su uskracena osnovna ljudska prava svakog civilizovanog društva.

BAGI i IGC kao i druge humanitarne organizacije upućivale su pisma protesta predsjedniku fabrike Arcelor Mittal i zahtjevale da se omogući slobodan ulaz i izgradnja Memorialnog centra Omarska. Nedavno smo se obratili predsjednici SAD u Ujedinjenim nacijama Samanti Power i OSCE i ukazali smo na ovakve oblike kršenja ljudskih prava, kojima je krajnji cilj sprečavanje povratka izbjeglica u svoje domove u entitetu Republike Srpske, a pozvali smo se na doktrinu „obaveze zaštite povratnika“ i kršenje Aneksa 7 Dejtonskog mirovnog sporazuma koji potvrđuje "da se izbjeglicama i raseljenim osobama omogući siguran povratak, bez rizika od uznemiravanja, zastrašivanja, proganjanja ili diskriminacije, naročito zbog njihovog etničkog porijekla," i koji poziva na sprečavanje bilo kakvih aktivnosti koje "ometaju ili će ometati siguran i dobrovoljan povratak izbjeglica i raseljenih osoba."

U slučaju da se vlasti RS ne odazovu zahtjevima građana i njihovih udruženja, predložili smo da se uspostavi nacionalizacija ili „federalizacija“ ovakvih mjesta, kao što je to učinjeno sa Potocarima i trajno zaustavi diskriminacija, i ugrožavanja ljudskih prava manjinskog stanovništva u entitetu Republike Srpske, čiji su očigledni primjeri i sprečavanje kulture sjećanja ne-srpskog stanovništva na žrtve bivših logora Omarske i Trnopolja.

11. septembra 1998. godine, predstavnici Međunarodnog vijeća za spomenike i spomeničke cjeline (ICOMOS) su potpisali Deklaraciju kojom se potvrđuje pravo na kulturne baštine kao sastavni dio ljudskih prava. Ova Deklaracija je donesena upravo zbog rusenja kulturnih dobara Bosne i Hercegovine tokom 1992-1995.

Pravo na kulturnu baštinu nosi obaveze i odgovornosti za pojedince i zajednice, za društva i čovječanstva, kao i za institucije čija je obaveza da zaštite ugrožene baštine, navodi se, između ostalog, u ovoj deklaraciji.

Sprečavanje izgradnje memorijalnih spomenika u opštini Prijedor, predstavlja, u duhu ove Deklaracije, direktno ugrožavanje ljudskih prava i nakon rata 1992-1995.

Izgradnja i rekonstrukcija Bosne i Hercegovine može se graditi jedino na istini i ravnopravnosti svih konstitutivnih naroda ove države, Bosnjaka, Hrvata i Srba.

Ponovo se obracamo i Vama sa ciljem da će se uspostaviti saradnja po pitanju ovih važnih opštinskih sadržaja rada, prava i obaveza da se omogući kultura sjećanja svim građanima opštine Prijedor koje bi trebalo da zastupa.

S postovanjem,

Sanja Seferovic Drnovsek, Direktor Bosansko americkog instituta za istrazivanje genocida i edukaciju

Emir Ramic, Direktor Instituta za istrazivanje genocida Kanada